

A

FELSŐZEMPLÉNI EVANG. REF. EGYHÁZMEGYE

1896. ÉVI MÁRCZIUS HÓ 25-ÉN

S.-A.-UJHELYBEN TARTOTT TAVASZI

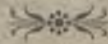
KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE:

GYARMATHY SOMA

EGYHÁZMEGYEI FŐJEGYZŐ.

S.-a.-Ujhely.

NYOM. A „PANNONIA” KÖNYVNYOMDA GYORSSAJTÓJÁN

1896.

A

FELSŐZEMPLÉNI EVANG. REF. EGYHÁZMEGYE

1896. ÉVI MÁRCZIUS HÓ 25-ÉN

S.-A.-UJHELYBEN TARTOTT TAVASZI

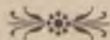
KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE:

GYARMATHY SOMA

EGYHÁZMEGYEI FŐJEGYZŐ.

S.-a.-Ujhely.

NYOM. A „PANNONIA“ KÖNYVNYOMDA GYORSSAJTÓJÁN

1896.

A felsőzempléni ev. ref. egyházmegye, 1896. márczius hó 25. napján S.-A.-Ujhelyben tartott közgyűlésének

JEGYZŐKÖNYVE.

A felsőzempléni ev. ref. egyházmegye 1896. évi márczius hó 25-én S.-A.-Ujhelyben tartotta meg tavaszi közgyűlését Fejes István esperes és Bernáth Elemér egyházmegyei gondnok elnöksége alatt.

J e l e n v o l t a k :

Tóth Ferencz, Dudás Lajos, Sárkány Imre, Hajzer Endre, Ujj István egyházi, — Dókus Gyula, Dókus Ernő, Nemes Lajos világi tanácsbírák, Nagy Béla egyházmegyei ügyész; Elek Sándor tussai, Babarécz Dániel nagyráskai, Szegő Benő zempléni, Ujlaki János laszto-méri, Stefán Mihály csernahói, Soltész Gyula kistráskai, Kádár János legenyei, Szombathy Antal kolbásai, Kozma Gedeon szöllöskei, Sztankovits Lajos kisbárii, Kozma Antal gercelyi, Horkai Bertalan abarai, Kiss Tamás málczai, Tudja Mihály magyar-izsépi, Péter Mihály kisazari, Bottka Bertalan miglészi, rendes; Janka Károly s.-a.-ujhelyi, Gecse Geiza tussai segéd-lelkészek;

Vágó Gyula, Lukács Mihály tanító-testületi képviselők; Bessenyei István miglészi, Szemere Geiza lasztoméri főgondnokok, több tanító, egyházi megbizottak és szép számú közönség.

Mint jegyzők: Gyarmathy Soma egyházi fő, — Dókus Ernő világi fő, — Hutka József egyházi aljegyző.

A közgyűlés templomi isteni tiszttelettel vevén kezdetét, a tiszt kar, lelkészi, tanítói testület és a vidékről összegyülekezett közönség, az elnökség vezetése alatt ment a templomba, a hol Kádár János legényei lelkész buzgó és hazafiúi érzelmeket tolmácsoló szép imában kérte Istennek áldó és megszentelő kegyelmét köztanácskozásunkra, s országának e földön építésére. Ennek végeztével a gyűlési helyiségül berendezett iskolai tanteremben Bernáth Elemér egyházmegyei gondnok nyitotta meg a gyűlést nagy szabásu és a dicső ősök multját, küzdelmeit erényeit s egyházunk nehéz sorsát, méltatlan szorongatásait és viszontagságos életét, feltűnnető s minden szavában hazafias és vallásos érzelmektől áthatott következő beszéddel:

Nagytiszteletű egyházmegyei Közgyűlés!

Mielőtt a tanácskozás asztalán levő ügyek elintézéséhez kezdenénk, engedje meg a tisztelt Közgyűlés, hogy a nagy események és a nagy idők ezredéves emlékének hatása alatt, ez új esztendő első gyűlése alkalmából, egyházmegyénk elnöki székéből pár szót szóljak.

Magyarország ez évben ünnepli ezeréves fennállásának évfordulóját!

Nagy és dicső emlék ez uraim, a minővel Europa kevés nemzete dicsekedhetik, s bizonyára minden hazafi

szive önérzetesen dobog fel annak hatása alatt, hogy „annyi balszerencse közt s oly sok vizsály után“ 1000 év multán is él e nemzet s dicsőségesebben mint valaha, foglalja el helyét a Cultur államok között.

S minek köszönhetjük ezt?

Első sorban a magyar ember vére! e oltott rendíthetetlen hazafiságának; másod sorban eleink körültekintő böles politikai érzékének.

Midőn őseink e hazát elfoglalták s itt államot akartak alapítani, mindjárt kezdetben választaniok kellett, a kelet és nyugat között s ezzel egyuttal választani kellett a keresztény vallás, vagy az Ázsiából hozott régi ősi vallás között.

Őseink bölcössége a nyugattal szövetkezett, s felvette a nemzet a keresztény hitet.

A Cultura s a keresztény hit voltak tehát az első tényezők, melyek lehetővé tették, hogy itt őseink nem csak államot alapítottak, de azt a minden oldalról reájuk zuduló ellenséges áramlat közepett is megszilárdítani képesek voltak.

Igaz ugyan, hogy ez által nehéz szerepet vállalt el a nemzet s nem egyszer zuditotta magára a kelet haragját, de a nemzet bár véres áldozatok árán, ellenállott a pogányság nyers erejének s dicsekedve mondhatja, hogy a magyar közel két századon át volt védbástyája e támadás ellen a nyugati népeknek s e küzdelmében a nemzet maradandó szolgálatot tett az emberi művelődésnek s a keresztény hitnek.

Ki tudja minő alakulatot vett volna Európa politikai térképe, ha a magyar nemzeten mint egy erős sziklán a kelet felől hullámszó néparadat meg nem török.

Habár nem tagadhatjuk s nekünk egyházi egyesületnek örömet okoz, elismerni azt, hogy a keresztény

vallás egyik hatalmas tényező volt arra nézve, hogy e nemzet itt szilárd államot alkothatott s 1000 évig fenn állhatott, de a vallás bár magasztos elven nyugszik is, önmagában bizony ezt a sikert el nem érte volna.

A hazafiságnak kellett tehát ehez járulni, hogy itt egy szilárd állam alakuljon.

A nemzeti egyház, mely együtt érez a nemzettel, képes csak nagy dolgokra serkenteni a honfiakat s biztos támasza lenni az államnak.

A történelem fényesen bizonyítja, hogy Németországnak, Angolországnak s Olaszországnak egyik erejét az a kedvező körülmény adja, hogy népének vallása egyuttal nemzeti vallás is. Állam s egyház együtt érez; nincs ellentétes érdek, mely a két tényezőt egymással harcra vigye.

Önérzettel mondhatjuk, hogy a ref. vallás minden ízében magyar vallás.

A történelem nem mutat fel példát arra, hogy a ref. vallás valaha is ellentétbe jött volna a haza érdekével.

Sőt ellenkezőleg, volt idő, midőn a ref. egyház ápolta leghivebben a magyar hazafiságot, s a vallás védelméért folytatott harcok egyuttal a magyar nemzetnek önállóságáért s jogaiért folytatott küzdelmek is voltak.

Avagy a Rákóczy, Bethlen, Bocskay s más nemzeti hősök által a ref. vallás védelmére folytatott harcok nem voltak e egyuttal a magyar nemzetnek a szabadságért vívott dicsőséges harczai?

Igen, e harcok egyuttal nemzeti küzdelmek is voltak s a küzdőkkel együtt érzett és harczolt annyi más vallást követő hazafi is.

Sőt még a legutóbbi időben is, midőn a Thun-féle pápens ellen a protestánsok ellenállást fejtettek ki, éppen a katolikus vallásu hazafiak közreműködésével lehetett elérni, hogy az önkormányzatunkat fenyegető pápens soha életbe nem léphetett.

A mi vallásunk tehát együtt érzett minden időben a nemzettel; e vallásnak itt van gyökere az édes haza földjében. Nem tekint a haza határain túl sehova; nem vár segítséget idegenben s nem kér tanácsot és utasítást, csak attól s olyantól a mi igazán magyar és nemzeti.

Vagy vegyük a Culturális intézményeket. Hány iskolát tart és tartott fenn a mi egyházunk, minden állami segély nélkül, kizáróan csakis hivei buzgóságából. S ez intézeteivel, — kitagadná, hogy a nemzet haladását s tudományos művelődését hathatósan előmozdította.

S kérдем hangzott e ezen iskolákban, kezdve a legkisebb elemi iskolától az akadémiáig valaha más szó, mint magyar? S van-e egy iskolánk is, a mely nem egyuttal alapköve s gyakran védbástyája ne lenne a magyar hazafiságnak?

Hát imaházainkban hangzik-e más szó, mint magyar? Csakis magyarul s nem más nyelven dicsérjük a magyarok Istenét s ezt e hazában egyedül mi mondhatjuk el, mi magyar reformátusok!

Ily körülmények között, tehát akkor, a midőn az ország fennállásának 1000-ik évét készül megünnepelni, mi reformátusok is méltán kérhetünk részt az ünnepségből s önérzettel jelenhetünk meg azon.

De ha részt kérünk a millenniumból, a multa nézve, bizonyára kötelességeink vannak a jövő évezredre nézve.

Az idők változtak Uraim; a haladó korrallal lépést kell tartanunk. Ha őseink fegyverrel védték meg e hazát s védték meg vallásukat, nekünk most a tudomány és a felvilágosodás fegyverével kell azt megtartanunk.

S ebben legyen része mindenkinek, bár mily kis hatáskört tölt is be; hisz cseppekből áll a hatalmas tenger is s az égig nyúló sziklát is porszemek alkotják. Csak mindnyájunknak egyetértő közreműködésével leszünk képesek alkotni s tovább haladni. S bizalommal is tekinthetünk a jövő elé; mert habár kis időre megzavarta is a nemzet egységes közreműködését a közelmultban lezajlott áldatlan küzdelem, de hála a hazafiak fenkölt gondolkodásának, e meddő harc elenyésző félben van s csakis a muló s távozó vihar vészes hangja hallatszik még itt-ott vissza, de a nemzet égboltján már feltűnt a béke, a hazafiság s a szeretet áldást hozó napja. Avagy nem ezt mutatja-e a váci r. kath. egyházmegye püspökének ama legközelebbi lélekemelő ténye is, melyszerint a millennium alkalmából 100,000 forintos alapítványt tett valláskülönbség nélkül a szükölködők javára.

Bizalommal tekinthetünk a jövő elé, főleg azért is, mert az 1000-ed évfordulóján Szent-István koronája egy oly fenkölt gondolkozásu fejedelem homlokát övedzi, ki példányképe lehet népeinek a munkában, a nemes szivben s a felvilágosodott gondolkozásban.

Mi reformátusok biztosak lehetünk arról, hogy jogainkat — ha arra kerülne a sor — Királyunk védené meg első sorban.

Hisz ő mondotta legközelebb ama valóban fenkölt lelkületre valló szavakat: „alattvalóim vallása nem képez akadályt atyai szivemhez.“

Nekünk is Uraim, okulva e magasztos példán, legyen jelszavunk ez új ezredév küszöbén :

Hű ragaszkodás vallásunkhoz, rendíthetlen hazafiság, testvéri szeretet és egyetértés a más vallás-felekezettiek iránt, becsületes és kitartó munka az általunk elfoglalt téren.

Igy bizalommal nézhetünk a beköszöntött új ezredév elé.

A gyűlést megnyitottnak nyilvánítom

Világi gondnok ur által a gyűlés ekként megnyitvatván, az elmondott elnöki beszéd, annak történelmi becse, mély vállalásos és hazafias érzés s gondolatokban gazdag és fenkölt szelleme mellett, lélekemelő voltára és arra való tekintettel is, mert az új ezredév első gyűlésének megnyitó beszéde vala az: jelen gyűlésünk jegyzőkönyvébe, egész terjedelemben történő iktatása elhatározott.

2. A gondnoki gyűlést megnyitó beszéd után Esperes ur tette meg, az egyházi kormányzás ügykörébe tartozó fontosabb ügyek és nevezetesebb eseményeket magában foglaló elnöki előterjesztést a következőkben:

Nagytiszteletű egyházmegyei Közgyűlés!

Esperesi hivatásom körébe eső minden ügyet elintézni igyekeztvén, jelentem, hogy őszi közgyűlésünktől kezdve 560 számot tett ki az ügyforgalom, a mely iktató könyvembe be van jegyezve.

Sajnálatomra be kell azonban jelenteni, hogy gyöngéledésem miatt egyik legfontosabb teendőmet, az egy-

házlátogatást önmagam is nem teljesíthettem; de azért e tekintetben is, semmi hátrányt nem szenvedett egyházmegyénk, mert kiküldött ügybuzgó lelkésztársaim, mint jelentéseikből megállapíthatom, teljes pontossággal végezték be feladatukat. Részemről, miután az egyházlátogatásra nézve a törvényes felelőség engem terhel, igyekeztem azon, hogy utasításaimban mindazokra a dolgokra kiterjeszkedjem, a melyeket a törvény általában megrendel, vagy a melyeket egyházmegyénk határozatai az egyházakra és egyesekre nézve megszabtak. Így főképen felhívtam a figyelmet az ismétlődő iskolások vallásoktatására; ott a hol tanító nincs, arra, hogy történet-gondoskodás legalább a gyermekek vallásoktatásáról; továbbá a lelkészek teljesítik-e a temetéseket, van-e törvényszerű hivatalos öltözetük? Tudomást kívántam szerezni azon tanítókról, kik a hivatalos esküt le nem tették, hogy törvényünknek e részben elég téttesék. Az ügyek folytonossága és nyilvántartása szempontjából vizsgálat tárgyává tettem a múlt évi egyházlátogatás alkalmával tapasztalt s esetleg javítást igénylő állapotokat s az időközben hozzám érkezett jelentések alapján kiadtam az egyházlátogatásnak minden panaszos ügyet, hogy így ezek mind előkészítve kerülhessenek az egyházmegyei hatóság elé.

Mindezeknél fogva nem látom szükségét annak, hogy esperesi jelentésemben külön is rámutassak egyik vagy másik tárgyra, miután ezek az egyházlátogatási jegyzőkönyvek és jelentések alapján tárgyalás végett elő fognak terjesztetni.

Általános érdekű ügyeinkből ki kell emelnem azon egyházi életünkre nézve korszakalkotó ténytet, hogy az országos lelkészi gyámintézet a múlt 1895. év végével véglegesen szerveztetvén, annak jótékonyága már az

1896-ik év kezdetével érvénybe lépett. Hivatalomba megküldetvén a végrehajtásra vonatkozó iratok, én az egyházmegyénket illető „kimutatást“, a szabályok értelmében megszerkesztve a végrehajtó bizottsághoz immár felküldöttem. E szerint 29 lelkész 14385 frt jövedelme után tenni fog a belépési járulék 1438 frt 50 krt, az évi tagsági díj pedig 359 frt 68 krt. Egyébiránt a kimutatás másolatát bemutatom, hogy az jegyzőkönyvünkben, az érdekettek tájékoztatása végett, kinyomatassék.

Az országos gyámintézetnek életbeléptetése szükségessé tette az arról való gondolkozást is, hogy mi történjek ezek után egyházmegyei kisedd gyám tárunkkal? Ugyanazért számvevőszékünket fölkértem arra, hogy ezen kérdésben tegyen javaslatot egyházmegyei közgyűlésésünkhöz; így tehát ezen kérdés is előkészítve, mint gyűlésünk legfőbb fontosságú tárgya fog előterjesztetni.

Segélyosztó választmányunk a bemutatandó jelentés szerint 896 frt 94 kr. különböző czimű segélyeket osztott ki. Ezzel kapcsolatban jelentem, hogy azon 22 ezer frt újabb államsegélyből is, a mely az összes ev. ref. lelkészek fölsegélésére adatott, egyházmegyénk lelkészeinek 450 frtot küldött meg főt. Püspök ur, a a mely összeg hasonlólag kiosztatott azok közt, a kiknek a segélyt az egyházkerületi pénzügyi választmány megszavazta.

Ezen segélyre nézve megjegyzem, hogy azon módra nézve, a melylyel az adatni szándékoltatott, szükségesnek láttam a nyilvános felszólalást és miután úgy látom, hogy a segély mértékére nézve hosszabb idő helyzetett kilátásba, szükségesnek tartom azt is, hogy egyházunk újabban is sürgesse ezen ügyet, még pedig

akképen, hogy az mielőbb egyházi nagy érdekeinknek megfelelőleg intéztessek el. Szükségesnek tartom, hogy egyházmegyénk előterjesztést tegyen egyházkerületünkhöz a lelkészi állás lehető biztosítására.

A mi a tanítói állásokat illeti, azokra nézve meg tettem az intézkedéseket, hogy a 400 frt minimum mindenütt biztosítsassék. Immár nicsen tehát egyetlen egyházunk sem, a melynek kérvénye e részben föl nem terjesztetett volna. Ez idő szerint államsegélyt kapnak már: Bánócz 91 frt, Bodzás-Ujlak 249 frt, Garany 154 frt, Hardicsa 198 frt, Kis-Toronya 243 frt, Kolbása 311 frt, Lasztócz 322 frt, Máleza 216 frt, Magyar-Izsép 265 frt, Mihalyi 260 frt, Morva 179 frt, Nagy-Ráska 161 frt, Nagy-Toronya 249 frt, Szalók 161 frt, Szöllöske 226 frt, Tussa 132 frt, Zemplén 196 frtot. Fel vannak terjesztve: Csernahó, Imreg, Kis-Azar, Lasztomér, Miglész, Nagybári, Jesztreb, Szürnyeg. Legenyén állami iskola készül; Ladmócz még állami segélyt akar kérni. Önálló iskolák maradtak tehát: Abarán, Deregyyön, Gálszécsen, S.-A.-Ujhelyben és Vásárhelyen. Sajnos azonban, hogy a most már jó állapotba jutott tanítói állások sem tölthetők be okleveles egyénekkel és sok helyen most üresen állanak iskoláink a népoktatás s közelebb egyházi és vallásos érdekeinknek is nagy kárára. Óhajtandónak tartom, hogy e részben is lépések tétessenek még pedig oly irányban, hogy a tanítóképezdék népességének emelésére hívja fel egyházkerületünk s egyetemes konventünk az illető szak-minister ur figyelmét.

Végül letettem a gyűlés asztalára a domesztikai főtabellákat, még pedig ugy az előző, mint a legközelebbi évről, a melynek eredménye, hogy 713 frt 79 kr. még január havában beküldetett általam s némi csekély, ugy mint 4 frt 70 kr. törlés mellett, semmi hátralékunk sem maradt fenn.

Egyebekben az egyes előterjesztendő ügyeknek bölcös elintézését kérve, magamat a nt. egyházmegyei közgyűlés kegyességébe ajánlom.

Közgyűlésünk e sok tekintetben nagy horderejű, megnyugtató és örvendetes eseményeket magában foglaló esperesi előterjesztésnek szintén egész terjedelemben jegyzőkönyvbe iktatását elhatározta.

3. Elnök Esperes ur mély részvétellel és benső meghatottsággal jelentette, hogy egyházi és iskolai ügyeink szolgálatában sok éven át példányszerű hűséggel és pontossággal működött s tanácsbirói állásából még alig nyugalomba vonult Boronkay Károly most fekszik ravatalon. Midőn temetése alkalmán minél nagyobb számban történő megjelenésre felhívja a gyűlés tagjait, egyszersmind indítványozza, hogy emlékének jegyzőkönyvünkbe iktatása mellett, a nagy szomorúsággal illetett kesergő családhoz, részvétünket kifejező jegyzőkönyv küldessék.

Bár ugyan közösen ismert levén Boronkay Károlynak immár egy éven át tartott sulyos betegsége, elhunytának híre nem jött egészen váratlanul; mégis őszinte bánattal és mély részvétellel állunk meg lélekben ravatala felett azon férfinak, a kinek szive telve volt egyház és vallás iránt, melegen érző szeretettel, közügy iránti buzgósággal és igaz lelkesedéssel. Eme tiszteletet érdemlő erények elismerésének és szivünkben érző fájdalomnak hatása alatt, a hálás kegyelet koszorújával adózunk emlékének abban is, hogy szí-

vünkbe és közgyűlésünk jegyzőkönyvébe írjuk az ő áldott emlékezetét, s erről a bánatos családot értesíteni határozza egyházme gyénk.

4. Ugyancsak elnök Esperes ur jelenti, hogy Dr. Ferenczy Elek világi aljegyző s számszéki tag ezen bizalmi állásokról lemondott.

A felhozott okokra való tekintettel a lemondás elfogadtatik, s a számvevőszékbe helyére Bessennyey István választatik meg. A világi aljegyzői állásra pedig a szavazás azon felhívással rendeltetik el, hogy a presbitériumok azoknak augusztus 1-ére történő beadását tartsák kötelességüknek.

5. Ugyancsak elnök Esperes ur jelenti, hogy a lasztoméri lelkész és főgondnok ellen folyamatba vett fegyelmi ügy, Ujlaky Jánosnak ezen egyház papi hivataláról történt lemondásával és Szemere Geizának a vádak alóli felmentésével végbefejezést nyert.

Ezzel kapcsolatban olvastatott a lasztoméri egyház kérvénye, melyben az Ujlaky János lemondásával megüresedett lelkészi hivatal betöltése iránt kérvényez.

Esperesünk jelentése tudomásul véte tik; a hivataláról lemondott és ezzel rendelkezési helyzetbe jutott Ujlaky János lelkész az esperesi hivatal figyelmébe ajánltatik; a lasztoméri egyház hivei által beadott kérvényben foglaltak pedig arra való tekintettel, mert azok az egyházi

törvény szerint az esperesi hivatal jogkörébe tartoznak: az esperesi hivatal a lelkész választás körüli teendők végzésével megbíztatik.

6. Ugyancsak elnök Esperes ur jelenti, hogy Vidonyi Dániel szürnyegi tanító Garanyba, Fábíán István vásárhelyi segéd tanító Abarára, Soltész Károly bánóczyi tanító Morvára, Földi Tamás Szöllöskére, Nyitrai József Ung megyei beési tanító Lasztomérba megválasztott tanítók választásuk megerősítése iránt kérvényeznek.

Vidonyi Dániel Garanyba, Fábíán István Abarára, Soltész Károly Morvára, Földi Tamás, — amennyiben hiányzó okmányait jelen gyűlésünkre beterjesztette, — Szöllöskére Nyitray József Lasztomérba tanítókul megerősítettnek, illetve ez utóbbi az egyházmegyébe be is kebeleztetik.

7. Ugyancsak elnök Esperes ur jelenti, hogy Szeztin Antal imregi, Illés János nagyráskai, Kovács Gábor csarnahói ideiglenesen működő tanítók ezen állásukban való megerősítésüket kérelmezik, illetve ez utóbbi, arra való tekintettel, hogy a tanképesítő vizsgát, különös körülmények miatt, ez egyházmegye által engedélyezett egy év alatt le nem tehetette, ennek letehetésére még egy évi halasztási engedély adását és addig e minőségben meghagyását kéri.

Tekintve azt, hogy folyamodó tanítók, mint nem oklevelesek, olyan egyházakban működnek, melyek részére a tanítói fizetési államsegély-pótlék már részint ki van utalva, részint pedig most van felterjesztés alatt: Illés János és Kovács Gábor

kérését csak annyiban teljesítheti egyházmegyénk, hogy a tanképesítő-oklevél megszerzésének föltétele alatt, ez év szeptember 1-ig, állásaikon ideglenesen megttíri; ellenesetben [a törvényes pályázat kihirdetése és okleveles tanító választására utasítja a nevezett egyházakat. Szeztin Antal imregi tanítóra nézve, azonban figyelembe véve azt, hogy ő a bihar-megyei kir. Tanfelügyelőségtől olyan okmányt terjesztett be, a mely szerint a Ministérium által engedélyezett póttanfolyamokon részt vevén a nevezett kir. Tanfelügyelőség által, az iskola vezetésére képesítettnek nyilvánittatik: ha az egyházi hatóság felterjesztésére a Cultus Ministérium a hivatott okmányt tanítói oklevelet pótló okmánynak elismerve, az az imregi tanítói fizetés pótlására megálapítandó állami segély részére folyóvá teszi, ezen tanítói hivatalban meg fog erősíttetni, ellenesetben ez egyház presbitériumát is, a törvényes pályázat kihirdetése és okleveles tanító választására lesz kénytelen utasítani.

8. Ezzel összeköttetésben ugyancsak elnök Esperes ur jelenti, hogy egyházaink jó része már megkapta a tanítói fizetésnek 400 frt pótlására szolgáló állami segélyt. Sajnos azonban, hogy a most már jó állapotban jutott tanítói állomások egyrésze még így sem tölthetők be okleveles egyénekkel, minél fogva indítványozza, hogy e tárgyban tétessenek meg a kellő lépések a a tanítói képezdék népességének emelésére.

Esperestünk e tárgyban tett előterjesztésének első része örömmel vétetik tudomásul. Arra nézve pedig, hogy a népoktatás s közelebb egyházi és vallási érdekeink nagy kárára, sok helyen üresen állanak az iskolák, tekintve azt, hogy ez országszerte sulyosan érző baj: felkéretik a főtiszteletű egyházkerület, hogy az egyetemes konvent utján, hivassék fel a Cultus Ministèreum ezen orvoslásra váró bajnak a tanító képezdék népessége emelése általi megszüntetésére.

9. Ugyancsak elnök Esperes ur jelenti, hogy Molnár Gyula, Kulcsár Ferencz s.-a.-ujhelyi, Soltész Károly bánóczyi, Berencsi Endre mihalyii, Fábíán István abarai, Földi Tamás szöllöskei tanítók, az egyházi törvényben megszabott hivatali esküt még le nem tevén, általa annak letetésére utasítottak.

Esperesi felhívásra megjelent Molnár Gyula, Kulcsár Ferencz s.-a.-ujhelyi, Soltész Károly bánóczyi, Berencsi Endre mihalyii, Fábíán István abarai tanítók az egyházkerület múlt évi tavaszi közgyűlésben szövegezett minta szerinti esküt a közgyűlés előtt letevén, a minősítési bizonylatok kiadására esperes ur felkéretik.

A hivatali esküt le nem tett Földi Tamás szöllöskei tanítónak pedig meghagyatik, hogy annak letévése végett közelebb őszi egyházmegyei gyűlésünkön megjelenni tartsa kötelességének.

10. Ugyancsak elnök Esperes ur a 896 frt 94 kr. egyházkerületi különböző czimű segélyeknek a segélyosztó választmány által történt elosztásáról szóló jegyzőkönyvet tudomásvétel czéljából beterjesztvén, tudomásra hozza, hogy az ezekről szóló nyugták a püspöki hivatalhoz felküldettek. Tudatja egyszersmind azt is, hogy a csekély javadalmu lelkészek felsegélésére, a kormány által rendelkezés alá bocsátott 22 ezer frt újabb állami segélyből is 450 frtot állapított meg az egyházkerületi pénzügyi választmány, az Esperes ur által megjelölt lelkészeknek, a mely segély összeg az illetőknek megküldetvén, az erre tartozó nyugták szintén beküldettek a püspöki hivatalhoz.

Tudomásul vétetik.

11. Ugyancsak elnök Esperes ur arra való tekintettel, mert az összes ref. lelkészek felsegélésére a magyar kormány által adott 22 ezer forintos segély mértéke hosszabb időre helyzetetett kilátásba: indítványozza, hogy e tárgyban intéztessék felterjesztés a főliszteleltü egyházkerületre és kéressék fel, miszerint minden lehető eszközzel hasson oda, hogy ezen segélyügy, mielőbb egyházi nagy és létérdekeinknek megfelelő elintézést nyerjen.

Miután közel ismert és szomoruan tapasztalt tény az, más egyházmegyékben is, de főképen a mi felsőzempléni egyházmegyénkben, hogy a lelkészi állások a legsoványabb javadalommal vannak díjazva, az égetően parancsoló szükség és létfenntartás érdeke kényszeríti egyházmegyénket arra, hogy egész tisztelettel felkéri a fő-

tiszteletű egyházkerületet, miszerint méltóztassék teljes erővel oda működni, hogy az országos konvent által felszámított és a Cultus-minisztériumhoz már régebben felterjesztett szükségleti összeg a lelkeszi állomások lehető biztosítása czéljára, mielőbb folyóvá tétessék.

12. Ugyancsak elnök Esperes ur azon jelentés kíséretében, hogy a domesztikai járulékok 1895. év december 31-ig teljesen ki vannak fizetve és azokat rendeltetési helyére el is küldte, az utóbbi 2 évről szóló főtabellákat a gyűlés asztalára leteszi.

Örvendetes tudomásul vétetik.

13. Mult évi közgyűlésünk 6 számú jegyzőkönyvi határozatával a Péter Mihály kis-azari, Botka Bertalan miglészai lelkészek ünnepélyes beiktatására vonatkozó intézkedéssel az esperesi hivatal bizatván meg: a beiktatás ténykedést végzett Sárkány Imre tanácsbíró s Gyarmathy Soma egyházmegyei főjegyzőnek erre vonatkozó jelentését beterjeszti.

Tudomásul vétetik.

14. Ugyanazon közgyűlés jegyzőkönyvének 11. szám alatt foglalt határozata szerint az egyházmegyei és egyházközségi ügyekre vonatkozó s az ennek megkészítésével megbízott s általa beterjesztett bizottsági szabályrendelet sokszorosításával és az egyházmegyei főjegyzőhöz való megküldésével Dókus Gyula megbizatván, a főjegyző utasítva lett, hogy azt oly időben jutassa az érdeklődők kezeihez, hogy az jelen gyűlésünkön már tárgyalható legyen.

Az érintett szabályrendelet arra való tekintettel, mert az nem csak a mi, hanem az összes egyházmegyét érdekli, nem sokszorosított, hanem az egyöntetőség czéljából az egyházkerület, egy az összes egyházmegyék és egyházközségek anyagi ügyeit magában foglaló szabályrendelet készítésére felkéretik.

15. Őszi közgyűlésünk 13-ik jegyzőkönyvi pontjában ujólag utasítva lett a nagy- és kis-bárii egyház presbýtériuma az új lelkészi díjlevélnek elkészítésére és az esperesi hivatalhoz leendő betérjesztésére.

Az esperesi hivatalnál bemutatott díjlevelek nem lévén helyesen kiállítva, azoknak szabályszerű kiállítására és az esperes hivatalhoz leendő beadására a kis-ésnagy-bárii egyház presbýtériuma sürgősen utasított. Egyuttal felkéretett egyházmegyénk esperese, tudná ki Gróf Vay Károlyné Öméltóságától, vajjon a bárii uradalom járuléka kötelezőleg föl lesz-e vehető az ottani lelkészi díjlevélbe?

16. Mult évi őszi közgyűlésünk 15 számú jegyzőkönyvi pontja alatt, az abarai egyház szűk iskolai helyiségének kibővítésére lévén utasítva, erre nézve az egyház-látogatóság azon előterjesztést teszi, hogy az egyház tanács nyilatkozata szerint, annak halasztása nem az egyházi fensőbb hatóság iránti engedetlenség, hanem az inséges idő és mostoha viszonyok miatt történik, mely okból a megrendelt munkálat foganatosítása, illetve egészen új leány-iskolai fundus vétele és az építésre még egy évi halasztási időt kérnek.

Tekintve azt, hogy az abarai egyház teljesen hozzá méltó tervnek megvalósítását igéri abban, hogy a fiu-iskolától egészen elkülönített leány-iskolát óhajt építeni; részére a kért egy évi halasztás megadatik.

17. Mult évi tavaszi közgyűlésünk 47-ik, és őszi közgyűlésünk 16-ik pontjában utasítva lett a csernahói egyház presbytériuma, hogy a lelkészi és tanítói telkek után, ezen állásokat illető fa és cser árát hajtassa be, a lelkész kis szobáját deszkáztassa ki, csűrét és pin-czejét építtesse fel.

Nevezett egyház presbytériumának azon kötelező ígérete, hogy az elrendelt építkezéseket még ez év folyamán eszközölni fogja, valamint azon jelentése, hogy a hiányzó fa és cser árát most eladás alatt levő közös erdejökből befolyó összegből ki fogják egyenliteni, egyelőre tudomásul vétetik. Utasítatik azonban a nevezett egyház presbytériuma, hogy az elköltött összeg nagyságát, valamint a jelenlegi eladásból a lelkészi és tanítói telkeket illető összeget szakértő egyén által megállapítatván, azoknak behajtásáról, valamint a megtörtént építkezésekről egyházmegyénk őszi közgyűléséig az esperesi hivatalnak jelentést tenni el nem mulassza.

18. Olvasatott Szöllőssy József homonnai missiói-lelkész előterjesztése, melyben jelezve azt, hogy az alsó-zempléni egyházmegyei erdőbényei egyházba

választatván meg lelkészül, a homonnai missiói állásról lemond és az 1895. évben teljesített működéséről szóló részletes jelentését beterjeszti.

Egyházmegyei kormányunk mig egyrészt Szöllőssy Józsefnek a jobb javadalmu erdőbényei egyházba történt megválasztása feletti örömének ad kifejezést, másrészt sajnálattal bocsátja ki kebeléből azon férfiut, a ki mind papi szelid jelleme és ügybuzgalma, mind példányszerű hivatottsága és társadalmi műveltsége által teljesen méltónak bizonyult az egyházmegye bizalma által elhivott és nagy körültekintést s fontos tevékenységet igénylő homonnai missiói örállomáson. Áldás és boldogság kísérje uj otthonába.

A missiói-kör állapotára és a mult évi lelkészi működésre vonatkozó hivatalos jelentés a főtiszteletű egyházkerületre terjesztetni rendeltetik.

19. Ezzel kapcsolatban tárgyalatott a homonnai missiói egyház kérvénye, melyben a Szöllőssy József távozására hivatkozva, nemkülönben a missiói lelkészi fizetésre vonatkozó díjlevelet 3 eredeti példányban megerősítés végett beterjesztve, az egyháztanács arra kéri az egyházmegyét, hogy oda Réz László sárospataki segédlelkész neveztessek ki missiói lelkészül, a kiből mindazon tulajdonok megvannak, amelyek ezen exponált helyzetű missiói egyház szellemi ügyeinek intézéséhez szükségesek.

A homonnai missiói egyháznak 3 példányban beterjesztett lelkészi díjlevele

megerősítettik, a mi pedig a homonnai egyház kérését illeti, ámbár egyházmegyénkben is lettek volna ez állásra alkalmas egyének; de tekintve mégis a homonnai egyház kérését, egyházmegyénk Tiszteletes Réz László sárospataki segédlelkészt rendeli ki ezen missiói állásra, utasítván a homonnai egyház előjáróságát, hogy meghívásáról és Szent-György napkor történő beviteléről gondoskodjék.

20. A homonnai missiói lelkészi állomás megtüresedése alkalmából kérdés merül fel arra nézve, hogy az ily állomásokra e missiói lelkészek megválasztása, illetve kinevezése: tulajdonképen kinek a jogköréhez tartozik?

Amennyiben a missiói lelkészek választásáról, az egyházi törvény nem intézkedik, ezen kérdés oly czéllal terjesztetik a főt. egyházkerületre, hogy az esetleges félreértések kikerülése végett alkosson világosan tájékoztató egyöntetű szabályzatot.

21. Olvastatott a s.-a.-ujhelyi egyház kèrvénye, melyben néhai Koós Károly után végrendeletileg örökölt major-kert eladásának megengedését kéri.

Közgyűlésünk a s.-a.-ujhelyi egyház tulajdonát képező major-kertnek, a f. évi márczius hó 8-án tartott egyháztanácsi és márczius hó 22-én tartott egyházi közgyűlési jegyzőkönyvekben foglalt tervezet

szerinti eladását megengedi és felsőbbbségi megerősítés végett azon kéréssel terjeszti a főtiszteletű egyházkerületre, hogy a jegyzőkönyvi tervezetben foglalt minden egyes eladandó részletről kötendő szerződés megerősítésére főtiszteletű Püspök ur hatalmaztassék fel.

22. A kis-toronyai egyháztanács, arra történt hivatkozással, mert a tanító részére alig pár forintot jövedelmező egynegyed urbéri puszta zsellér-fundusára, ez idő szerint kedvező vevő ajánlkozik: ezen belhely eladására engedélyért folyamodik.

Egyházmegyei kormányunk a nevezett egyház zsellér-fundusrész eladását oly kikötéssel engedi meg, hogy az eladási összeg kamata jövőre is a tanítót fogja illetni. S egyidejűleg utasítja az egyháztanácsot, hogy a szabályszerű adásvételi-szerződést, az egyházkerületre történő felterjesztés és jóváhagyás céljából az esperesi hivatalhoz sürgősen terjeszse be.

23. Ugyanazon egyháztanács, a hívek nagymérvű elszegényedésére hivatkozva az idő által nagyon megrongált és sok költséget igénylő templomuk rendbehozására segélyért folyamodnak.

Közgyűlésünk ismerve a kis-toronyai egyház anyagi helyzetét és méltányolva a templom rendbehozására történő nemes buzgalmat, szívesen ígér gyámolítást a célba vett nagy és szép munkához.

De mert segélyre csak a minden lehető áldozatra kész gyülekezett számíthat ez okból utasítja az egyháztanácsot, hogy a hiteles költségvetéssel kapcsolatban, a maguk által hozandó önkéntes ajánlat, illetve kivetésről szóló kimutatást is mielőbb terjesszék be az esperesi hivatalhoz, a hol domesztikai segély folyamodvány is készletben áll a segélykérés céljára.

24. Olvastatott Elek Sándor tussai lelkész folyamodványa, melyben öregségével járó testi s lelki gyengeségére hivatkozva, fél papi javadalommal, nyugdíjaztatását kérelmezi.

Tekintettel a felhozott okokra szivesen teljeseti egyházmegyénk folyamodó lelkész azon kérelmét, hogy fél fizetéssel nyugalomba menjen. Hogy pedig a nyugdíj élvezésének tartama alatt közte és a Tussára rendelendő helyettes-lelkész között a fizetés ügyében surlódás és perpatvar ne támadjon, Sárkány Imre és Nemes Lajos tanácsbirákat oly megbizással küldi ki, hogy a helyszínén mindennemű papi fizetést természetben vagy érték szerint becsüljenek fel és azt a nyugalmazott és helyettes lelkész között egyenlő arányban osszanak meg és erről az esperesi hivatalnak tegyenek kimerítő jelentést. Önként értetvén, hogy a lakás és kert élvezete a helyettes lelkészt illeti és a megosztás az egyházmegye megerősítésével lép hatályba.

25. Elek Sándor tussai lelkésznek fél javadalommal történt nyugdíjaztatásából kifolyólag kérdés merül fel arra nézve, hogy a tussai egyház népessége és exponált helyzetére való tekintettel, miként fog az egyház gondozása és a hivek lelki ügyének ellátása eszközöltetni addig, míg a nyugdíjazott lelkész fogja e fél papi javadalmat élvezni.

Közgyűlésünk a tussai egyházat érdeklő eme nagy fontosságú kérdést akként oldja meg, hogy oda a lasztoméri lelkészi állásról lemondott Ujlaki Jánost rendeli be, a lakás és kertnek egészben, egyéb javadalomnak pedig fele részbeni élvezésével helyettes lelkészül: utasítván, hogy hivatalát április hó 24-én foglalja el. De tekintve azt, hogy eme fél papi javadalom egy családos lelkész megélhetésére igen kevés; tekintve továbbá azt is, hogy a különben is szegény-sorsu hivek a mostani időviszonyok között, a papi fizetést emelni, teljesen képtelenek, ezen ügyet bölcs megfontolás végett azon meleg ajánlattal terjeszti egyházmegyénk a fő-tiszteletű egyházkerületre, hogy a tussai egyház rendkívüli helyzetének figyelembe vétele mellett, addig, míg ott a viszonyok másként alakulnak, a helyettes lelkész részére legalább 150 forint évi állandó segélyt adni méltóztassék.

26. Olvastatott a hardicsai egyház folyamodványa, melyben arra való hivatkozással, mert Tóth Menyhért szőlőskei volt tanitót azon reményben választotta és

vitte el tanítóul, hogy pontosan meg fog felelni hivatalos kötelességének; azonban e reményében megcsalkozva, valamint az is kiderülve, hogy nevezett tanító már az ungi egyházmegyében több év előtt nyugdíjaztatván, az államtól ez idő szerint 110 frt évi nyugdíjat élvez, a különben is ideiglenesen választott tanítónak tett felmondás megerősítését és okleveles tanító-választás engedélyezését kérelmezi.

Az esperesi hivatal ez ügyben már intézkedvén: ezen intézkedés helyben hagyatik és megerősítettik.

27. Az egyházlátogatóság örömmel hozza köztudomásra, hogy Málcán Stépán Borbála urnő és Stépán Vincze testvérek 1000—1000 frt alapítványt tettek a málczai egyháznak templom fentartási célra, Stépán Gábor a mult évben 4 iskolás gyermeknek hordatta Málczán a téli ujságot és a hiányzó iskolai tanszerekre 10 frt 55 krt ajándékozott. Deregnyőben Lónyay Gáborné, Br. Földváry Sarolta Ő Méltósága egy piros szegélyü, fehér alapu értékes selyem-bársony terítőt készített sajátkezűleg az ur asztalára; Imri Mihály pedig 180 frtot küldött Amerikából az egyház birtokában levő diszes urasztali ezüst kehely teljesen hasonló párjának készíttetésére. Kolbásán id. Isaák János főgondnok az urasztalát és a templomi első női széket arany rojttal szegélyezett kék bársony szőnyeggel ékesítette be. S.-A.-Ujhelyben az ipartestület 150 frtot, Dr. Schön Vilmos 100 frtot ajándékoztak az egyháznak, illetve iskolai tanszerekre. Kis-Ráskán Vásárhelyi Dániel Nagykikindai törvényszéki bíró és családja a millennium alkalmából egy értékes ezüst tányért ajándékoztak urvacsorai használatra és egy selyemmel dusan himzett

teritőt az urasztalára. Szöllőskén Csizmadia Tóth János 45 frt értékű urasztalt vett a templomba és azt 30 frt értékű asztalterítővel ékesítette be.

Közgyűlésünk a mi anyagi erő gyöngeségeivel küzdő egyházaink és iskoláink javára meghozott eme nagy becsű és hála kötelező ajándékokat a kegyes adományozók becses neveinek és ajándékaik méltó értékének jegyzőkönyvbe iktatása mellett köszönettel veszi tudomásul.

28. Egyházlátogatóság jelenti, hogy a magyar-izsépi egyház iskoláját a megrendelt módon megnövelte, de a tussai egyház mindeztideig nem tett eleget az egyházmegye rendeletének.

Az egyházlátogatóság jegyzőkönyvéből örömmel nyert tudomást egyházmegyénk arról, hogy a magyar-izsépi egyház iskoláját az elrendelt módon átalakította; a tussai egyház pedig, mely a hasonló meghagyásnak mind ez ideig eleget nem tett, újból és szigorúan utasítja, hogy iskoláját a közfal eltávolítása mellett még ez év folyamán okvetlen helyezze vissza eredeti alakjába.

29. Az egyházlátogatóság a szerdahelyi egyház köréből azon előterjesztést teszi, hogy az egyházi tőkék csak 1888-ik évről vannak utoljára kimutatva a számadókönyvben.

A szerdahelyi egyház előjárósága szigorúan és felelősség terhe alatt utasítatik, hogy az egyházi tőke-vagyonról mihamarább pontos kimutatást készítsen.

30. Az egyházlátogatóság a mihalyii összes adóügyek megvizsgálásával lévén megbizva, jelenti:

1-szor; hogy 1895. máj. 14-ről kelt adóhátraléki kimutatás szerint, a lelkészi adóhátralék: 426 frt 26 krt, a tanítói pedig: 153 frt 35 krt tett ki. A lelkészből időközben törlesztve lett: 160 frt, a tanítóiból: 40 frt. Lelkészi adóhátralék tehát: 266 frt. Tanítói: 113 frt.

2-szor; Ezzel kapcsolatban jelentést tett arról is: hogy Berencsi Endre tanító 78 frt 40 kr. tanítói nyugdijhátralékkal is tartozik.

3-szor; arról, hogy az egyház 10 hold földjére 62 frt illeték-egyenértéki adótartozás is be van táblázva, ezenkívül ezen föld után járó rendes földadó hátralék is van.

4-szer; kiterjesztette az egyházlátogatóság vizsgálatát azon 200 frtra is, melyet az egyház 1884. évben adótörlesztésre kért az orsz. közalaphból. E vizsgálat szerint kitünt, hogy ezen 200 frt az ugyanazon évi gondnoki számadás 10. tétele alatti bejegyzés szerint, a lelkészi földek adóhátralékának törlesztésére fordítatott.

A lelkészi adóügy tekintetében, miután a lelkész 20 hold földet engedett át adótörlesztési alapul — mely földnek évi hasznobére ez idő szerint 160 frt — az egyházlátogatóság jelentése azzal vétetik tudomásul, miszerint utasítatik a mihalyii egyház presbyteriuma, hogy a lelkészi adót ezen 20 hold föld bérletéből pontosan fizesse.

Berencsi Endre tanító hátralékban maradt adó és nyugdíjartozása tekintetében pedig utasítatik az egyházi előljáró-

ság, hogy tanítói fizetéséből, — melybe az államsegély is beleértendő — évenként tartson vissza annyit, amennyivel adó- és nyugdijhátralékát két év alatt letörlesztheti.

Az egyházi földekre bekebelezett illeték-egyenértéki adóhátralék tekintetében pedig felelősség terhe mellett utasítatik a presbyterium, hogy ezen adót két év alatt törlessze le és letörlesztés után, ezen adónak az egyház birtokáról való kitábláztatása iránt gondoskodjék.

Mindezen mihályii adóügyeknek további figyelemben tartásával az esperesi hivatal megbizatik.

31. Ugyanazon egyház köréből jelenti az egyházlátogatóság, hogy a lelkészi behelyen lévő kut beomlott s a presbyterium vonakodik azt rendbehozatni.

Utasittatik a mihályii egyház presbyteriuma, hogy a beomlott kutat haladéktalanul csináltassa meg; annyival is inkább, mert erre a célra az egyházmegye segélyben részesítette az egyházat.

32. Ugyanazon egyház köréből jelentés tételik az egyházlátogatóság által arról, hogy néhai Galambos Sámuel jogutóda, özv. Bata Pálné urnő, Galambos Sámuel által, a mihályii ev. ref. egyháznak hagyományozott 200 váltó forint alapítványi tőke után, a karácsonyi, husvéti és pünkösdi ünnepi követeknek járó 2—2 frt, összesen 6 frt évi kamat fizetését 1894. évtől kezdve be nem fizette.

E jelentés alapján utasittatik a mihallyii egyház presbyteriuma: hogy hívja fel özv. Bata Pálné urnót a hátrálékos kamatok kifizetésére, nem fizetés esetén az alapítványi tőkének hátrálékos kamataival való behajtására utasittatik.

33. A nagybárii egyház köréből jelentést tett az egyházlátogatóság arról, hogy az egyház magtár-vagyonának számadása nem lévén rendben, ezen magtár ügy állását fel nem derítette.

Utasittatik a presbyterium, hogy a magtári számadást 15 nap alatt terjeszsze be az esperesi hivatalnak.

34. A kisbárii lelkész és tanító panaszolják, hogy a hivek tetemes egyházi adóval adósok s a presbyterium a felszámitást nem akarja megtenni.

A presbyterium felelősség terhe alatt utasittatik, hogy a felszámitást tegye meg s a behajtás iránt a törvény értelmében intézkedjék.

35. Illés János nagy-náskai tanító az egyházlátogatóság utján panaszlólag terjeszti egyházmegyénk elé, miszerint az ovációs temetésekért több egyháztagnak neki, mint énekvezérnek csak 50 kr. stólát adott. Ennélfogva megcsontított stóljája kifizetésének elrendeléseért folyamodik.

E panasz folytán kimondja egyházmegyénk, miszerint nevezett kántor-tanítót, előforduló esetenként, egyházkerüle-

tünknek, 1883. szept. 24—25. napjain, Ungváron tartott őszi közgyűlésében „temetési szertartásról“ alkotott szabályrendeletében meghatározott stóla illeti.

36. A kis-ráskai iskola kipadlózására vonatkozólag jelenti az egyházlátogatóság, miszerint ezen egyház templomépítés következtében oly nehéz helyzetbe jutott, hogy nem képes az egyházmegye határozatának eleget tenni. A hegyii társegyház pedig, daczára annak, hogy 400 frt tőkepénzzel rendelkezik, nem akarja segíteni az egyházat olykép sem, hogy nevezett célra kölcsönt adna. Tehát az egyházlátogatóság felkéri az egyházmegyét: legyen kegyes a hegyii társegyházat az anyaegyház iránti munkás szeretetre rábírni.

Egyházmegyénk elvárja a hegyii társegyháztól, hogy a kis-ráskai anyaegyháznak iskola kipadlózási célra megfelelő kölcsönt fog adni.

37. A szőlőskei egyház köréből jelenti az egyházlátogatóság, hogy 1894-ig 141 forint adóösszeg van az egyház földjére betáblázva; továbbá nincs befizetve az adó sem 1894. sem 1895. évről. Az egyház földjei után járó bérösszegeből 1891., 1892., 1893. évekről 30 frt hátralék van kint. 200 frt egyházkerületi tartozásra eszközölt kivetésből 27 frt behajtatlan. Lelkészlak és a lelkeszi belhelyen levő egyéb épületek rendetlen állapotban vannak. Presbyterium nem szerveztetett ujra.

Ezen itt elősorolt összes ügyekre nézve utasítja az egyházmegye úgy a lelkeszt, mint a presbyteriumot, hogy azoknak rendbehozatala iránt törvényes köte-

lességöket teljesítsék; mert ellen esetben a legszigorubb fegyelmi kereset fog ellenök indíttatni.

38. A zempléni egyház köréből jelenti az egyházlátogatóság, hogy 1894-ről félévi, 1895-ről pedig egész évi adó, valamint 1895-ről pedig az illeték-egyenértéki adó nincs kifizetve.

Nevezett egyház presbyteriuma az elősorolt adóügyeknek mielőbb való rendbehozatalára utasíttatik.

39. A magyar-jesztrebi egyház köréből arról tett jelentést az egyházlátogatóság, hogy a presbyterium nem szerveztetett újra.

Utasíttatik a lelkész, hogy a presbyteriumot szabályszerű módon újra szervezze.

40. Az egyházlátogatóság jelenti, hogy Molnár István lasztóczi lelkész aggkorával járó gyengesége miatt, a n.-kázméri filiában lelkészi szolgálatot nem teljesíthetvén, annak Kolbásához való csatolását hozza javaslatba.

Egyházmegyei kormányunk a lasztóczi és nagy-kázméri egyház között régóta fennálló viszonynak érintetlenül hagyásával, — tekintettel Molnár István lasztóczi lelkész aggkorára, — mellé kisegítő-lelkészül ifj. Kálniczky János mihályii segédlelkészt kirendeli és kötelezi őt arra, hogy nevezett segédlelkésznek, a n.-kázméri filiában és estleg az anyaegyházban is teljesítendő

papi dolgok végzéseért 50 frt évi díjat tartozik fizetni. Önként értetvén, hogy a N.-Kázmérből járuló fizetés és palást-díjak a főnököt illetik. Miről Molnár István, nemkülönben ifj. Kálniczky János jegyző-könyvi kivonaton értesítettnek.

41. A nagy-kázméri gondnok templom javíttatásból folyó számadást nem mutatván elő:

Utasítatik, hogy ezen számadást mielőbb mutassa be az esperesi hivatalnak.

42. A hardicsai egyház köréből, az egyházlátogató-ság arra kéri egyházmegyénket, miszerint rendelné meg a hardicsai egyház presbyteriumának, hogy a lelkész-lakon lévő rosz ajtók s ablakok részben megjavitassanak, részben ujakkal cseréltessenek fel.

Ezen kérelemben jelzett javítások, illetőleg ujitások mielőbbi végrehajtására a hardicsai egyház presbyteriuma utasítatik. A végrehajtásról az esperesi hivatalnak jelentés teendő.

43. Ugyancsak ezen egyház köréből arról is tételt jelentés, hogy a lelkészi fafizetés ügy máig sincs rendbe hozva.

A hardicsai egyház presbyteriuma újlag s most már felelősség terhe alatt utasítatik, hogy ezen ügyet mielőbb rendezze.

44. A kis-azari egyházból jelenti az egyházlátogató-ság, hogy Nagy-Azar bár társegyháza Kis-Azarnak, az

építkezéseknél reá eső félarányos terhet viselni nem akarja, hanem a kiadások egyedül a kis-azari egyház pénztárát terhelik. Így ennek pénztára 1895-ben is hiánynyal záródott, míg N.-Azaré 100 firt többlettel.

Utasítatik a k.-azari egyház presbyteriuma, hogy az előforduló terheket, az egyházmegye által már előzőleg meghatározott arány szerint vesse ki a két egyház között.

45. Aranovics Mór bodzás-ujlaki lakos, egy általa eszközölt építkezésből kifolyólag, közte és a b.-ujlaki ev. ref. egyház között felmerült peres ügyben azért folyamodik egyházmegyénkhez, hogy az egyház előljáróságát a per beszüntetésére hívja fel.

Miután ez ügy jelenben bíróság előtt áll, az egyházmegye a kérvény tárgyalásába nem bocsátkozik.

46. Szerdahelyen és Borsiban az ev. ref. gyermekek vallásoktatásáról nem lévén gondoskodva:

Kozma Gedeon szöllöskei lelkész, — mint ezen egyházak lelkésze is — utasítatik, hogy úgy Szerdahelyen, mint Borsiban a vallást tanítsa.

47. A lasztomérban működött egyházlátogatóság, ez egyház köréből több rendbeli panaszt terjeszt elő. Nevezetesen három szüle minden törvényes előkészület nélkül állította gyermekét az Ur asztalához és megáldoztatta; az egyházi épületek szétdülő félben vannak; Kacs Már János gondnok makaessága miatt az egyházi

számadás nem volt elkészítve; a vásárolt birtokok után az egyházi adó mostanáig sem fizettetik; az iskolai tanterem nincs kipadlózva; a perselyek teljesen használhatatlan állapotban vannak.

Amennyiben közgyűlésünk a lasztoméri egyház ez időszerinti újra alakulási viszonyaitól, mindezen panaszok gyökeres megszüntetését reményli: azok ez idő szerint csak nyilvántartásba vétetnek, utasítván a presbyteriumot, hogy azoknak megszüntetését tartsa felelősséggel járó kötelességének.

48. A kolbásai presbyterium, az egyházlátogatóság utján ismételten a roskadozó papi-lak ügyére hívja fel egyházmegyénk figyelmét és tisztelettel kéri, hogy mivel a konvent által még 1892. évben, első sürgősségi sorrendben papilak építésére előjegyzett és már több ízben megsürgetett tőke-segélyt mind ez ideig nem kapta meg; annak már ez évben multhatatlanul történő kiutaltatása iránt intézkedni méltóztassék.

Közgyűlésünk a kolbásai egyháztanács kérését teljesen indokoltnak találván, hivatkozással a múlt évben Miskolczon tartott egyházkerületi tavaszi gyűlés jegyzőkönyvének 72. pontjára ujjlag felkéri főtiszteltü Püspök urat ezen tovább nem halasztható építkezési tőkéssegélynek, már ez év folyamán történő kieszközlésére.

49. Dudás Lajos kazsui lelkész nem tudván megnyugodni a kazsui egyház ellen adó, épület-javítás és egyéb cimeken általa fedezett 444 frt 61 kr. összegben

támasztott viszkövetelési ügyében az egyházmegye által közelebb hozott azon határozaton, hogy ezen ügy ez idő szerint csak nyilvántartásba vétetik és az egyház helyzetének másként történő alakulása idején fog benne az egyházmegye határozni: az egyházlátogatóság útján arra kéri az egyházmegyét, hogy e tárgyban hozzon most ötet megnyugtató határozatot.

Közgyűlésünk e tárgyban hozott előbbi határozatot azért, mert abban ez idő szerint nem látja szükségesnek intézkedni — indokainál fogva fentartja.

50. Olvasatott az egyházmegyei számvevőszéknek, az egyházmegyei özvegy- árvagyámintézeti -pénztár számadásai megvizsgálása alkalmával, folyó évi márcz. hó 23-án S.-A.-Ujhelyben felvett jegyzőkönyve, melynek pontjai a következők:

1. Fejes István esperes indítványozza, hogy amennyiben a lelkészi özvegyek- és árvák részére országos gyámintézet létesült, a mely intézet azok özvegyeinek és árváinak meglehetősen jövőt biztosít; tekintve azt is, hogy a különben is szükös javadalmat élvező lelkészek mellett egyházmegyei gyámügyi részvényterhek viselésével nem is terhelhetők, de meg tekintve azt, hogy az egyszer befizetett részvénydíjon kívül évi befizetési járulékkal a gyámintézet vagyona másképp ugysem szaporodik; czélszerűnek találná, ha a gyámintézeti vagyon felszámolása olyképen eszközöltetnék, hogy ez által a gyámintézetbe többé részvényes tagok ne vétessenek be.

A mi pedig a gyámintézet vagyona feletti intézkedést illeti, az e következő tervezetbe foglaltatik:

a) A lelkészek által az országos özvegy-árvagyám-tárba 3 éven át fizetendő 10 százaléka belépési díj, mely összesen 1438 frt. 50 krt. tesz ki, valamint az első évi 2 és fél járulék, mely 359 frt. 68 krt. tesz ki, az egyházmegyei gyámintézet tőkéjéből fizettetnék ki; önmagából következően, hogy ezek özvegyei és árvái többé gyámintézeti jutaléokra nem számíthatna.

b) A gyámügyi jutalékos özvegyek és árvák, életkoruk arányában elégittetnék ki méltányos egyezségi alapon, akként: hogy az egész részvényesek 100—160 frt, a félrészvényesek szintén életkoruk arányában 50—80 frt. végkielégítésben szintén kizárná a további jutalék nyerését. Ha pedig a jelenben élvezett 15, illetőleg 7 ft 50 kr. évi jutalékról egyezségi alapon lemondani hajlandók nem volnának, azon esetben az 1895-ben kapott jutalék a gyámintézet fennmaradó tőke vagyonából számukra évenként biztosítottatnék. Önként értetvén, hogy ez iránt, ha megkérdeztetnek, záros határidő alatt nyilatkozni tartoznak.

c) A részvényes tanítókra nézve, a kik szintén várományosai az intézetnek, szabályul állapítottatnék meg, hogy fél részvényeik arányában, — mely félrészvény 7 frt 50 krt. teszen ki — egyszer s mindenkorra történendő végkielégítés czimén mintegy 70 forint végkielégítésben részesítettetnék; önként értetvén, hogy akik közülök adószai a gyámintézetnek, legelső sorban a tartozási összeg vonatnék le és csak az ezután fennmaradó összeget kapnák meg készpénzben.

d) Mindezen czéloknek kifizetése után fennmaradó összeg, a melybe beleértendők a kötvénytartozások is, mint „egyházmegyei gyámügyi segélyalap“ kezeltetnék továbbra, a melyből a befolyó évi kamat erejéig segély-

ben részesítették a segélyre szorult lelkészek azon a czimen, hogy az országos gyámügyi járulék további fizetése abból eszközöltessék, ha az illetők ily czimen segélyért folyamodnak. Önként értetvén, hogy a segélyre nézve bizonyos sorrend állapíttatnék meg.

Fejes István esperesnek az egyházmegyei számvevőszék és a lelkészi értekezlet által is elfogadásra ajánlott ezen indítványa egyházmegyei közgyűlés által elfogadott s a gyámintézeti vagyonnak a tervezet pontjai szerint való felszámolása elrendeltetett.

51. A gyámügyi állását 1895. Decz. 31-ről a következőben mutatja ki a választmány:

1. Lelkészeknél és tanítóknál kint levő tőkekövetelés	---	---	---	---	---	1941	frt	41	kr.
2. Tőkebefizetés	---	---	---	---	---	12	"	68	"
3. Régi kamathól bejött	---	---	---	---	---	96	"	53	"
4. Folyó kamathól	---	---	---	---	---	7	"	82	"
5. Hátralékos kamat	---	---	---	---	---	635	"	21	"
1. Világiaknál 8 százalék jövedelmező tőke						696	frt	51	kr.
2. Hátralékos kamat	---	---	---	---	---	851	"	10	"
3. Folyó kamat	---	---	---	---	---	58	"	25	"

Ezen összegből egy krajczár sem jött be.

Miután a mult év folyamán a világi adósok közül sem tőkét sem kamatot egyetlen egy sem fizetett; a miből az tűnik ki, hogy a tartozások legnagyobb része behajthatlan; azoknak további vezetése czélszerűtlennek tartatik s a behajthatlanok törlése javasoltatik. A lelkészek pedig, ha a tervezett felszámolás keresztül

vitetik, köteleztessenek, hogy tartozásaikról új kötvényeket adjanak, illetőleg azon részvényesek, akik részvénydíjajukat be nem fizették kötvényadásra, vagy a részvénydíj befizetésére köteleztessenek.

Ezen kellőleg okadatolt indítvány egyházmegyei közgyűlés által elfogadtatik s a számvevőszék megbizatik a törlések iránti újabb előterjesztésre.

A gyámtár vagyoni állása a következő:

1. A 803. számú takarékpénztári könyvön a n.-mihályi takarékpénztárban	4768	frt	98	kr.
2. A 972. „ „ „	312	„	93	„
3. A 646. „ „ „	110	„	60	„

Van a takarékpénztárban összesen: 5192 frt 51 kr.

4. Özv. Böszörményi Károlynénál van	58	frt	92	kr.
5. Lelkészeknél és tanítóknál tőke —	1941	„	41	„
6. Hátralék és folyó kamat — —	635	„	51	„
7. Világiaknál tőke — — — —	696	„	21	„
8. Hátralékos és folyó kamat — —	909	„	35	„
9. 1895. évi pénztári maradvány — —	295	„	88	„

Összes vagyon: 9729 frt 79 kr.

A bevételi napló következőleg áll:

1. 1894. évi pénztári maradvány —	258	frt	25	kr.
2. Tőkebefizetés — — — —	50	„	78	„
3. Hátralékos kamat — — — —	96	„	53	„
4. Folyó kamat — — — —	7	„	82	„
5. Takarékpénztári kamat — — —	390	„	25	„

Összes bevétel: 803 frt 63 kr.

Kiadási napló állása ez:

1. Takarékpénztárba helyeztetett	—	270	frt	25	kr.
2. Lelkész s tanítói özvegy- árva-jutalék	167	„	50	„	„
3. Kezelési kiadások	—	—	—	70	„ — „
				<hr/>	
Összes kiadás:	507	frt	75	kr.	

Bevétel volt tehát—	—	—	—	—	803	frt	63	kr.	
Kiadás	—	—	—	—	—	507	frt	75	kr.
						<hr/>			

1895. évi maradvány: 295 frt 88 kr.

Néh. Tussai György szürnyegi lakos örökösei a pénztárnok előtt olyan egyezségeket ajánlottak, hogy a tőkét két év alatt kifizetik. Ezen általok aláírt egyezség jóváhagyása kéretik.

Az egyezés egyházmegyeileg jóváhagyatik.

A számvevőszék a tőke-könyvet, bevételi- s kiadási naplót, takarékpénztári könyveket tüzetesen átvizsgálván, azokat helyesen vezetetteknek és rendben találta, miért is a gyámtári pénztár kezelőjének, Gyarmathy Sámuelnek, az 1895. évi számadások terhe alól az előforduló tételekre nézve leendő felmentését ezennel javaslatba hozza s egyszersmind buzgó és szakavatott működéseért köszönetét fejezi ki.

Ennek alapján az egyházmegyei közgyűlés, Gyarmathy Sámuel pénztárnokot az 1895. évi számadások terhe alól, az azokban előforduló tételekre nézve felmenti s neki buzgó és szakavatott működéseért köszönetét ezennel kifejezi.

52. Olvastatott továbbá ugyancsak az egyházmegyei számvevőszéknek f. évi márcz. hó 24. S.-A.-Ujhely-

ben tartott gyűlésének s az egyházmegyei k. i. pénztár megvizsgálására vonatkozó jegyzőkönyve, mely jegyzőkönyv pontjai im ezek:

1. Átvizsgálattván legelsőbben is az egyházmegyei közigazgatás czéljaira szolgáló tőkék könyve, abban 24 db kötvényen 2333 frt 10 kr. van. Ezen kötvények rendben találtattak. A kimutatott tőke-összegben bennfoglaltatik az egyházmegyei pénztárnok által Szombathy Antal kolbásai lelkésznek rendkívüli helyzetére való tekintettel az egyházmegye utólagos jóváhagyása reményében kölcsön illetőleg kötvényre adott 100 frt is.

2. Hasonlag bemutatta a pénztárnok Kazinczy János gyűléstartási alapítványáról szóló s a n.-mihályi takarékpénztárban elhelyezett takarékpénztári betéti könyvet, melynek értéke: 1018 frt.

3. Átvizsgálattván az 1895. évi bevételi- és kiadási-napló, kitűnt abból, hogy a tőkék kamatai pontosan befolytak.

Bevétel volt	—	—	—	—	—	—	556 frt 70 kr.
Kiadás	—	—	—	—	—	—	506 frt 97 kr.
							<u> </u>
							Pénztári maradvány: 49 frt 83 kr.

4. A mult évi egyházlátogatóság által az egyházkerület és főiskola részére beszedett pénzek, a hivatalos könyvekben lévő bejegyzések szerint átvizgáltattak s a hivatalos nyugtákkal egyezőknek találtattak.

5. Az egyházkerületi özvegy-, árva- és szükösítárból az özvegyeknek járó illetékek kiszolgáltattak és nyugtákkal igazoltattak.

A supplikációi váltság czimén beszedett 100 frt. és a névkönyveknek árába beszedett 19 frt 8 kr. A közigazgatási pénztár bevételi rovatába iratott.

Mindezek rendben találtatván, Gyarmathy Sámuel pénztárnoknak az előforduló tételekre nézve a felmentvény megadása véleményeztetik.

Az egyházmegye a számvevőszéknek ezen részletes jelentését azon határozattal veszi tudomásul, hogy adjon jövőre véleményyt arról, miként állanak a kötvénybeli tartozások s egyuttal készítsen javaslatot azoknak biztosítására.

Egyházmegyei pénztárnoknak az előforduló tételekre nézve a felmentvény megadatik, s fáradozásáért elismerő köszönet nyilvánittatik.

Olvastatott a lasztóczyi egyház kérvénye, mely szerint a rozzant és egészségtelen helyen levő régi iskola-helyiséget, egy más alkalmasabb helylyel akarván felváltani, e czélra 1600 frtért megvett egy minden tekintetben alkalmas épületet, melyben: 4 szoba, 1 meleg konyha, kamara, pincze, tágas üvegekkel körülvelt folyosó, jó kut és terjedelmes méhes van. Kéri tehát a vételi ügylet megerősítését s azt továbbá, hogy az önerőből előállított 900 frthoz és a zemplénmegyei közművelődési egyesülettől e czélra nyert 400 frthoz, a vételári összeg kifizethetése czéljából a tanítói fizetésből fenmaradt 200 frtot is hozzá csatolhassa.

Közgyűlésünk a lasztóczyi egyház vételi ügyletét jóváhagyja, de mert az adásvételi szerződést nem teljesztette be, utasittatik a presbyterium, hogy azt az egyházkerületre leendő felterjesztés és szabályszerű megerősítés végett az esperesi

hivatalnak mielébb küldje el. A tanítói fizetésből fenmaradt 200 frtnyi összegnek a vételárhoz való csatolása megengedettik.

54. Az abarai ev. ref. egyház 2500 frt erejéig templomát s annak tornyát akarván javíttatni; a bemutatott terv és költségvetés jóváhagyását kéri. Kéri továbbá az építkezés fedezésére szolgáló 2486 frt 5 kr. rengkívüli adó-kivetési lajstromnak felülvizsgálását és megerősítését, és mert ezen a hivekre kirótt összeg csak részletekben s talán huzamosabb idő alatt folyhat be, e célra a főt. egyházkerület pénztárából 2500 frt kölcsön elnyerhetése céljából pártoló felterjesztést kér. Végül pedig miután templomába egy 800 frtos orgonát is akar beállíttatni, de mert az erre szükséges fedezeti alappal nem rendelkezik, e célra szolgáló országos könyöradománygyűjtés engedélyezése iránt egyházhatósági ajánlatért kérelmez.

Az abarai egyház építkezési terve és költségvetése jóváhagyatik; a rendkívüli adókivetés megerősítettik. 2500 frt kölcsön nyerhetése iránt a főt. egyházkerületre pártolólag terjesztetik fel. Az orgona alapra szükséges orsz. könyör-adománygyűjtés engedélyezése iránt egyházmegyénk által ajánltatik.

55. A garanyi egyház presbyteriuma jelenti, hogy az év tavaszán, a Vidonyi Dániel tanító által követelt javításokat olyformán akarja megtenni, miszerint az eddig tantermül használt helyiséget lakszobává és kamarává alakítja át, a kőből épült szekérszinzből és kama-

rából pedig, részint mert szűk a tanítói belhely, részint mert máskép az egyház anyagi viszonyai sem engedik, tantermet fog építeni. Kéri tehát az ilykép tervezett építkezés jóváhagyását.

Az építkezési szándék azon határozattal hagyatik jóvá, hogy az építkezési terv megerősítés végett az esperesi hivatalnak mutattassék be.

56. A bánóczyi egyház presbyteriuma jelenti, hogy az ottani lelkész, a gatályi ev. ref. vallásu gyermekek vallásos oktatásáért a vallás- és közoktatásügyi kormány részéről 50 frt tiszteletdíjban részesítettik.

E jelentés örömmel vétetik tudomásul.

57. A homonnai missiói egyház köréből azon jelentés tétetett, hogy az ottani lelkésznek a különféle intézetekben levő ev. ref. vallásu gyermekek vallásos oktatásáért előbb már megállapított díját, a vallás- és közoktatásügyi kormány 100 frtra emelte fel.

E jelentés szintén örömmel vétetik tudomásul.

58. Olvastatott a miglészi egyház presbyteriumának folyamodványa, melyben annak előre bocsátásával, hogy nyugalmazott lelkész Soltész Károly egy 1854-ben kiállított kötelezvény szerint, az egyháznak 43 v. frt. 36 krral adóssá lett: kéri, hogy ezen összeg, melyet állítólag a nevezett lelkész is fennállónak ismert el, 280 frt nyugdíjából részletenként levonható legyen.

Egyházmegyénk utasítja az egyház presbyteriumát, hogy ezen ügyet az illető lelkész meghallgatásával igyekezzék tisztebe hozni jelesül: a követelés fenállását minden kétséget kizárólag állapítsa meg, annak fennállása esetére az egyezséget és fizetési feltételeket a nevezett lelkőszszel kísértse meg megállapítani s eljárása eredményéről az eredeti kötvény, az eljárási jegyzőkönyv és mellékletei becsatolásával egyházmegyénkhez terjeszsze be.

59. Cseh István s.-a.-ujhelyi börtönőr, panaszt emel, az esperesi hivatalnál, a csernahói egyháztanács azon sérelmes eljárása ellen, hogy őt zsellér-fundusa után, Csernahón egyházi adóval rójják meg.

E panasz tárgyában az egyházlátogatóság által, a helyszínén megtartott vizsgálat folytán az tűnvén ki, hogy a panaszló családja állandóan Csernahón lakik és ott veszi igénybe az egyházi hivatalnokok szolgálatát, valamint kiderülvén az is, hogy a kivetés az egyházi törvényeknek megfelelőleg eszközöltetett: a presbyterium eljárásának helybenhagyásával, panaszló a törvényesen reáráótt egyházi adó fizetésére köteleztetik

60. Szegő Benő zempléni, Hutka József bánócsi, Szombathy Antal kolbásai lelkészek részint az egyházlátogatóság, részint külön kérvényben, arra való hivatkozással, mert az anyaegyházakhoz tartozó több községekben, ha nem is nagy számban, de vannak vallásuk-

hoz tartozó hivek, akiknek gyermekeik részben sehová, részben római és gör. kath., részben pedig államilag segélyezett községi iskolába járnak, és a nagy távolság, nemkülönben a Bodrog folyó gyakori kiáradása miatt, azok a gyenge gyermekek, vallás-tanítás czéljából nem járhatnak az anyaegyház lelkészéhez; nemkülönben a csekély s jó részben földbeli fizetéssel díjazott lelkészek anyagi viszonyai sem engedik, hogy ők saját lovaikon járjanak a fiók-egyházbeli iskolás gyermekek tanítása végett távol eső helyekre, a mely hátrányos körülmény miatt, különben is csekély számú gyülekezeteink évről-évre fogynak. E sajnós körülményre való tekintettel, úgy az említett lelkészek, mint egyházaik arra kéri egyházmegyénket, hogy helyzetük figyelembe vétele mellett találjon módott arra, hogy gyermekeik hetenkint legalább egyszer részesüljenek vallásos oktatásban.

Egyházmegyei kormányunk teljes mértékben érzi e nagyon elszomorító és egyházunkra káros hatást gyakorló helyzet súlyát; amennyiben önmaga, a segítségre szükséges anyagi erővel nem rendelkezik: ez ügyet azon kéressel terjeszti a főt. egyházkerületre, hogy vallás-tanítási állam-segély kieszközlésére hívja fel az egyetemes konvent figyelmét, vagy pedig az egyházkerületi pénztárból adandó állandó segélylyel tegye lehetővé folyamodó lelkészeknek a vallás-tanítás fontos czéljának munkálását.

61. Olvastatott a kis-azari egyház presbyteriumának folyamodványa, melyben a tanítói állás javadalmazására

szolgált és telekkönyvileg is ilyennek feltüntetett földeket nyilván-könyvileg a lelkészi hivatalra árvereztetni kéri azon indokból, mert a kis-azari tanítói javadalom a lelkész jövedelmének nevelésére fordittatik; továbbá azért is, mert az így külön telekkönyvezett ingatlanok után terheltetnek, p. o. utadó stb. mindig külön lesznek kivetve.

Mielőtt egyházmegyénk a fenforgó ügyben érdemlegesen határozná, a beadott kérvényt azzal adja ki az egyházmegyei ügyésznek, hogy arra vonatkozó jogi véleményét az egyházmegye őszi közgyűléseig terjessze be.

62. Dudás Lajos egyházmegyei tanácsbíró öregsége és ezzel járó gyakori gyengélkedéseire hivatkozva, tanácsbírói állásáról történt lemondását ismételten megújítja s kéri annak elfogadását.

Közgyűlésünk sajnálattal veszi nevezett tanácsbíró ezen komoly elhatározását; de tekintve méltánylást érdemlő okait, midőn lemondását elfogadja, hosszú években át egyházi és iskolai ügyeink iránt tanusított buzgalma, ügyszeretete és lelkes fáradozásával szerzett érdemeinek jegyzőkönyvbe iktatása mellett, áldás és a legjobb kívánatok között bocsájtja őt nyugalomba.

Az ekként megüresedett egyházmegyei egyházi tanácsbírószágra a szavazat elrendeltetik és az esperesi hivatalhoz történő beadására augusztus hó 1. napja határoztatik meg.

63. Olvastatott az abarai tanítói kör jelentése, mely szerint Lukács Mihály vásárhelyi tanítót indokolt elmaradása miatt, a reá kirótt 2 firt büntetéspénz megfizetése alól felmentette.

A tanítói karnak fenti határozata helyben hagyó tudomásul vétetik.

64. Az egyházmegyei tanítói egyesületnek egyházmegyeileg jóváhagyott alapszabályai immár a vallás- és közokt. kormány által is jóváhagyási záradékkal látattak el.

Ezen alapszabályok a nevezett egyesület elnökségének hivatalos használat céljából kiadatni rendeltetnek.

65. A n.-mihályi ev. ref. fiók-egyház nevében Olchváry Bertalan gondnok és Tolvay Imre egyháztag az iránt kérelmeznek egyházmegyénk előtt, hogy az ottani missiói ügyet, miután a hivek száma 80 — 90-re felszaporodott, elintézésre juttatni sziveskedjék.

Ezen kérdés elintézése, a lasztoméri új lelkész működése megkezdéséig — aki a n.-mihályi fiók-egyháznak is lelkésze — függőben hagyatik. Az új lelkészre bizatván ez ügyben való további kezdeményező lépések megtétele.

66. Tárgyalás alá vétetett a zempléni egyház presbyteriumának folyamodványa, melyben a templom-építésből felmaradt s még ez idő szerint is 1575 frtot tevő adóságának törlesztésére, ugy e hazában, mint a haza határain kívül lakó hitsorsosaink segélyének igénybe vehetését megengedni kéri.

Egyházmegyénk a nevezett egyház presbyteriumának megengedi, hogy a jelzett célra segély-adományokat gyűjtessen.

67. Ugyanazon egyház részéről jelentetik, hogy Szabó Béla tanító onnan eltávozván, a tanítói állás betöltése iránt pályázatot hirdetett; de tanító még nem akadt.

A presbyterium új pályázat hirdetésre utasított.

68. Tárgyalás alá vétetett a tornai egyházmegye gondnokának a lelkeszi hivatalok rendszeresítése s az azzal járó javadalmazási kérdés egységesítése és az egyházi adózási rendszer megváltoztatása tárgyában készített s a főt. egyházkerület által véleményadás végett, az egyházmegyékhez leküldött indítványa.

Ezen indítvány tárgyalásába egyházmegyénk ez idő szerint nem bocsátkozik.

69. A folyó évi egyházkerületi gyűlésre képviselőkül megválasztatnak és kiküldetnek:

Az elnökség mellett Tóth Ferencz, Sárkány Imre egyházi, Dókus Ernő, Lónyay Gábor, Nemes Lajos világi tanácsbírák s Gyarmathy Soma egyházmegyei egyházi főjegyző.

70. A főtiszteletű egyházkerület, múlt évi őszi közgyűlésének 13. sz. határozatában, a főisk. theologiai tanárok nyugdíjintézetére vonatkozó és az igazgatótanács által is általánosságban elfogadott javaslatot, hozzászólás végett az egyházmegyékhez átteszi.

E tekintetben egyházmegyénk, a főiskolai igazgató-tanács véleményéhez hozzájárul.

71. Az időszaki tanács egy évi működési ideje lejárván :

Annak rendes tagjaiul Isaák János, Dókus Gyula, Ujj István, póttagjaiul Sárkány Imre, Hajzer Endre, Dókus Ernő tanácsbírák, Nagy Béla egyházmegyei ügyész választatnak meg.

72. Közhirdetésre 11 egyház kérvén magát felvétetni.

A sürgős szükségre való tekintettel ez idő szerint arra, Kis-Toronya, Zemplén, Garany, Kis-Ráska és Gálszécs vétetnek fel és ajánlatnak az egyházkerület figyelmébe.

73. A jövő egyházmegyei őszi közgyűlés megtartási helyéül, sorrend szerint:

A kolbásai egyház tüzetik ki.

74. Mindezen jegyzőkönyvi pontok :

A közgyűlés által kinevezett hitelesítő bizottság által S.-A.-Ujhelyben, 1896. április 14. meghitelesítették.

.....

B I R Ó S Á G I Ü G Y E K .

A felsőzempléni ev. ref. egyházmegye közigazgatási bíróságának S.-A.-Ujhelyben 1896. márczius hó 25-én tartott üléséről felvett

J E G Y Z Ő K Ö N Y V E .

Jelen voltak a bíróság részéről: Fejes István esperes, Bernáth Elemér egyházmegyei gondnok, mint elnökök; Tóth Ferencz, Dudás Lajos, Sárkány Imre, Ujj István, Hajzer Endre egyházi; Dókus Gyula, Dókus Ernő, Nemes Lajos világi tanácsbírák, Hutka József, egyházmegyei aljegyző.

I.

Olvastatott Kazinczy Arthur berettői lakos felebezése, melyben a bánóczi egyház presbyteriumának azon határozatát, hogy az ottani templom fedélzetének kijavitására kölcsön vett 500 frt a hivek által birtokaránylag fiztessék vissza, megváltoztatni kéri azon indokból, mert elődei az egyház fentartásához jelentékenyen hozzájárultak és azért is mert a vagyon arányában ő kénytelen lenne az egyházi terhek két harmadát viselni.

A becsatolt iratokból az tűnvn ki, hogy a kivetés az egyházi törvényeknek megfelelőleg és arányosan keresztültvitt kulcs szerint történt, a mit különben feleb-

bező maga sem tagad a felebbezés elvétele mellett, a presbyterium első foku határozatát helyben hagyni kellett.

II.

Egyházlátogatóság jelenti, hogy özv. Böszörményi Károlyné málczai lakos 200 frt egyházmegyei tőke tartozásának 14 frt kamatát és 58 frt 92 krt tevő gyám-tári tartozásának kifizetését azért tagadta meg, mert volt férje adósainál levő tőke és kamatbeli követeléseit behajtani mind ez ideig nem volt képes.

Tekintve, hogy egyházmegyénk magán természetű, állítólag kötvényekkel is biztosított követelések behajtására magát jogosítottnak nem érzi, újból felhívja özv. Böszörményi Károlyné málczai lakost, hogy fizetési kötelezettségének sürgősen tegyen eleget, ellenesetben úgy a kamat, mint a tőke tartozás is beperesítettik. Egyidejűleg tudatja, hogy a múlt évi 20 frt egyh. ker. özv.- árva 3 frt 10 kr. szükösi és 15 frt gyám-tári járuléka, a gyámintézetnél meg fenállott 9 frt 2 kr. tartozására pontosan elkönyvelve találtatott.

III.

Olvastatott Jungmann Geiza felsökemencei ág. ev. lelkesz felterjesztése, melyben panaszolja, hogy Tóth György és János kis-kázméri ág. hitv. lakosoktól, kiknek nejei ev. ref. vallásuak, a mihályii ev. ref. tanító, párbér czimén 7 évre három és fél véka búzát követel.

A foganatosított vizsgálat alkalmával az tűnvén ki,

hogy bár Tóth János házzal és földdel bir és Tóth Györgynek szintén háza van, mint zsellérek lettek évenkénti félvéka buza fizetéssel megróva, mely a hátralékos 7 évre három és fél vékát tenne ki, a mely menyenyiséget azonban az illető tanító hajlandó három évre vagyis családonkint 1 és fél véka buzára leszállítani.

Egyházmegyei bíróság a kiegyenlítés ezen módját helyeslő tudomásul veszi s felhivja a mihályi egyház presbyteriumát, hogy ezen hátralékos tanítói fizetést barátságos uton igyekezzenek az illetőktől bevenni.

IV.

Tárgyalás alá vétetett Bessenyei Bertalan jelenben kassai lakos, miglészi földbirtokos felebbezése, melyben a miglészi presbyterium által az 1894. évben templom javításra kivetett 20 frtnyi, — az 1895-ik évben lelkészlak körülkerítésre kivetett 10 frtnyi egyházi adót leiratni s a presbyterium azon határozatát, mely a templom falához erősített családi székét levétetni, illetőleg földszint elhelyeztetni rendeli — megsemmisíttetni kéri.

A vizsgálati iratokból, jelesül pedig az egyházlátogatóság által f. évi február hó 1. foganatosított vizsgálat alkalmával felvett jegyzőkönyvből az tűnven ki, hogy az 1894. év tavaszán történt kivetés alkalmával Bessenyei Bertalan egyháztag még miglészi lakos volt, mert lakását saját beismerése szerint is csak 1894. év november havában változtatta meg.

Ugyanazon vizsgálat alkalmával megállapítván, hogy az 1895. évben, a lelkészlak körülkerítésére tel-

kenkint kivetett 10 frtnyi rendkívüli egyházi adónak felebező terhére eső 10 frt részlete szintén az egyházi törvényeknek megfelelőleg számíttatott, miután felfolyamodó a miglészi határban 5 telek utáni ingatlan tulajdonosa, mely után 25 százalékos kules szerint 12 frt 50 kr. lett volna kivetendő;

Végül a vizsgálat alkalmával az is kiderítettén, hogy felfolyamodó családi székét az egyházi előjáróság megkérdezése nélkül a templom falára, csaknem a szószékkel egyenlő magasságra helyeztette, mely elhelyezés sem az ev. ref. vallás puritán egyszerűségével, az egyenlőség elveivel meg nem egyeztethető; de meg azért is leveendő és a többi padokkal egyenlő színvonalra állítandó volt a kérdéses szék, mert a függő irány suly következtében a templom fala tetemesen megrongálódott és bedőléssel fenyegetett.

Mindezen indokoknál fogva, a felebezés elvetése mellett a presbyterium által hozott első foku határozatot helyben hagyni kellett.

V.

Egyházmegyei közigazgatási bíróságunk 1895. aug. 29. tartott ülésének 1. pontja alatt utasítván az egyházlátogatóságot, hogy magának a helyszínén meggyőződést szerezzen az iránt, vajjon a szőlőskei egyház presbyteriuma a lelkésznek az egyház hiveitől járó, de több éven át az egyház pénztárát jogtalanul megterhelt fapénzt kivetette és beszédette-e, nevezett egyház jelenti, hogy a kivetés megtörtént s az ezt igazoló névlajstromot bemutatja.

Egyházmegyei bíróság a kivetés tudomásul vétele mellett újból szigoruan utasítja a nevezett egyház presbyteriumát, hogy ezen alapon a behajtás iránt sürgősen intézkedjék. Erre vonatkozó jelentése egyházmegyénk őszi közgyűléséig bevértván.

VI.

Elek Sándor tussai lelkész, vonatkozással közigazgatási bíróságunk 1895. évi aug. 29-ről 6. jkőnyvi sz. a. kelt határozatára panaszosan említi fel, hogy egyháza ártéri adóhátralékába lefoglalt 425 frt fizetését nemcsak fel nem oldozták mind ez ideig a birói zár alól, hanem a f. évi márcz. hó 6. napján ugyanezen czímen újabbi 105 frtig lett fizetése lefoglalva.

Tekintettel arra, hogy az ismételten foganatosított vizsgálatok alkalmával minden kétséget kizárólag beigazoltatott az, hogy a kérdéses ártéri adóhátralékok kizárólag az egyház által fizetendők; egyházmegyei bíróság megbizza esperesét, hogy a politikai hatóság igénybe vétele mellett ugy a korábban lefoglalt 425 frt, valamint a most lezárolt 105 frt lelkészi fizetést a zár alól oldassa fel, sőt szükség esetén ezen hátralékos ártéri adó tartozással a nevezett egyház ingatlanait terheltesse meg.

VII.

Ujlaky János lasztoméri lelkész, a lasztoméri ev. ref. egyház presbyteriumának két rendbeli, u. m.:

1895-ik évi decz. hó 27-én és 1896. márcz. hó 15-én kelt határozata ellen, melyek közül az első szerint a Vladár Emiltől vett földek után papi és tanítói fizetés kivetése tagadtatott meg; a második szerint: a lelkésznek tanítói és kántori szolgálatokért a tanítói földekből egyharmad rész jövedelmi járulék megállapítása nem eszközöltetett, fellebbezéssel él.

Ujlaky János lelkésznek mindkét ügyre vonatkozó fellebbezése, mint indokolatlan elutasított.

VIII.

Olvastatott Peti Mihály nyugalm. tanító, jelenleg szürnyegi lakos panasz levele, melyben a szürnyegi egyház által egyházi és iskolai kiadások fedezése céljából reá kirótt s összesen 1 ft 94 krnyi összeget töröltetni kéri.

Mielőtt egyházmegyénk közigazgatási bírósága, a kérdéses ügyben érdemleges határozatot hozna, felhívja a szürnyegi egyház presbytériumát, hogy a kivetésre vonatkozó iratok, jelesül az illető könyv másolatának bemutatása mellett, ezen ügyben kimerítő jelentést tegyen.

IX.

Tárgyalás alá vétetett Erdélyi Sándor magyar-jesztrebi lelkésznek, tanítói szolgálatok teljesítéséből eredő s a m.-jesztrebi ev. ref. egyház elleni, 1894. aug. hó 24-ről keltezett beadványában előadott követelése.

Amennyiben ezen ügyben való vizsgálat- és jelentéstétellel megbízott egyházlátogatóság jelentése szerint: Erdélyi Sándor lelkész kérvényében előadott követelését jelenben tárgyalatni nem kívánja, a bíróság ezen ügyet megszünteti.

X.

Az egyházlátogatóság jelentése folytán tárgyalatott, hogy a kis-azari egyház hivei a lelkésznek járó szántás szolgálmányt, — miután földjeit 9—10 hold kivételével bérbeadta, — úgy természetben, mint váltságban is azon indokolással tagadták meg, hogy a lelkészi fizetés azonkívül is megüti a 600 frtot.

Nem lévén kéznél a lelkészi díjlevél, bíróság ez ügyben megejtendő nyomozatra Sárkány Imre és Nemes Lajos egyházmegyei tanácsbirákat küldi ki. Az esperesi hivatalhoz való jelentésök bevértatik.

J e g y z e t t é k :

Gyarmathy Soma egyházmegyei egyházi főjegyző az 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 47, 48, 49, 59, 60, 62, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74-ik pontokat.

Dókus Ernő egyházm. világi főjegyző a 15, 17, 28, 56, 57, 58, 61, 63, 64, 66 és az I., II., III., IV., V., VI., VIII. bírósági pontokat.

Hutka József egyhm. egyházi aljegyző a 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 65, 67 és a VII., IX., X. bírósági pontokat.

A jegyzőkönyvben foglalt tárgyak rövid kimutatása.

1. A gyűlés megnyitása s az egyházmegyei gondnok gyűlési megnyitó beszédének jkönyvben iktatása.
2. Esperesünk féléves jelentése s annak jkönyvbe foglalása.
3. Nhai Boronkay Károly halála bejelentetik s családjához részvét-jkönyv küldetik.
4. Dr. Ferency Elek lemondása s az aljegyzőség betöltése tárgyában intézkedés.
5. A lasztoméri fegyelmi ügy bevégzése, s Ujlaki János papi hivataláról történt lemondása bejelentetik.
6. Tanítói változások megerősítése.
7. Az imregi, nagyráskai és csarnahói tanítói hivatalok törvényes betöltése pályázat útján.
8. A tanítói fizetések pótlására nyert államsegélyek bejelentése s a tanítói hiányok megszüntetése.
9. Több tanító a hivatali esküt leteszi.
10. A segélyosztó választmány jkönyve beterjesztetik.
11. A lelkészi fizetések pótlására szolgáló állami segély ügy megszorgalmaztatik.
12. A domesztikai évi járulékok befizettettek s hátrálék nincs.
13. A kisazari és miglészi lelkészek hivatalba beiktatása.
14. Szabályrendelet készítésére az egyházkerület felkéretik.
15. A kis- és nagybárii lelkészi díjlevél helyesbitése.
16. Abara iskola bővítésére még egy év adatik.
17. Csarnahói cserfa s lelkészi épületek javítási ügye.
18. Szöllőssy József lemondása.

19. Intézkedés a homonnai prot. missiói lelkészség betöltése tárgyában.
20. A missiói lelkészek választása.
21. S.-a.-ujhelyi egyház kérvénye.
22. A kistoronyai egyház kérvénye.
23. Kis-Toronya templom javításra segélyt kér.
24. Elek Sándor nyugdíjazása.
25. A tussai lelkészi hivatal ideiglenes betöltése.
26. A hardicsai egyház folyamodványa.
27. Az egyházak és iskolák részére történt nagyobb ajándékok megörökítése.
28. A magyarizségi iskola megbővítése.
29. A szerdahelyi egyház tőke ügye.
30. A mihályi egyház és belhivatalnokok adó ügye.
31. A mihályi papi kut ügye.
32. A mihályi egyház Galambos Sámuel alapítványi ügye.
33. A nagy-bárii magtár ügye.
34. A kis-bárii papi fizetés hátrálék ügye.
35. Nagy-ráskai tanító temetési stóla ügye.
36. A kis-ráskai iskola kipadlózási ügye.
37. A szállóskei egyházból több féle rendetlenség bejelentése.
38. A zempléni egyház adó hátrálék ügye.
39. Magyar-Jesztreben a prezsbytérium szabályszerű szervezése elrendeltetik.
40. Lasztóczra káplán rendeltetik.
41. A nagy-kázméri gondnok számolásra utasittatik.
42. A hardicsai papilak ajtóí s ablakainak rendbehozása megrendeltetik.
43. A hardicsai lelkészi fafizetés ügye.
44. A kis- és nagy-azari egyház fentartási terhek viselése.
45. A bodzás-ujlaki egyház peres ügye.

46. Szerdahely és borsii vallás oktatás ügyében intézkedés.
 47. A lasztoméri egyházban levő rendetlenségek.
 48. A kolbásai egyház tőke-segély ügye.
 49. Dudás Lajos viszkövetelési ügye a kazsui egyház ellen.
 50. Az egyházmegyei gyámtár felszámolási ügye.
 51. A gyámtári számadás s vagyon kimutatás.
 52. Az egyházmegyei pénztár állása.
 53. A lasztóczyi tanítói lakás és tanterem vételi ügye.
 54. Az abarai templom építés s kölesön ügye.
 55. A garanyi iskola építése.
 56. A gatályi vallásos oktatás állami segély ügye.
 57. A homonnai missioi lelkész vallástanítási állami segélye 100 frtra emeltetett.
 58. A miglészi egyház és nyugalmazott lelkész közti tartozás ügye.
 59. Cseh István ujhelyi börtönőr kérvénye.
 60. Több lelkész vallás-tanítás céljából állami segély iránt kérvényez.
 61. A kis-azari tanítói földek telekkönyvi ügye.
 62. Dudás Lajos tanácsbíró lemondása.
 63. Lukács Mihály birság alóli felmentése.
 64. A tanítói egyesület alapszabály megerősítése.
 65. Nagy-mihályi missioi ügy.
 66. A zempléni egyház segély-gyűjtés eng. iránti kérvénye.
 67. A zempléni tanítói hivatal betöltése végett pályázat hirdetésre utasittatik.
 68. Vécsey József tornai gondnok indítványa.
 69. Az egyházkerületi gyűlésre képviselők küldése.
 70. A theologiai tanárok nyugdíj ügye.
 71. Az időszaki tanács megalakítása.
 72. Közhirdetésre egyházak felvétele.
 73. Az egyházmegyei őszi gyűlés helye.
 74. A jegyzőkönyv hitelesítése.
- Birósági ügyek.
-

Betűrendes tárgymutató

arra, hogy mely jegyzőkönyvi pontok, mely egyházakat,
vagy egyeseket illetnek.

Abara 6, 16, 54.

Bánócz 56.

Berencsi Endre 9.

Bessenyey István 4.

Bodzás-Ujlak 45.

Csarnahó 7, 17, 59.

Csizmadia Tóth János 27.

Dókus Ernő 69, 71.

Dókus Gyula 71.

Dudás Lajos 49, 62.

Elek Sándor 24, 25.

Erdélyi Sándor 39.

Esperesi hivatal 4, 5, 6, 7, 9, 15, 16, 17, 19,
22, 23, 24, 25, 28, 30, 31,
32, 33, 41, 42, 47, 50, 53,
55, 58, 61, 62, 69, 73.

Fábián István 6, 9.

Dr. Ferenczy Elek 4.

Földi Tamás 6, 9,

Gálszécs 72.

Garany 6, 55, 72.

Gyarmathy Soma 51, 52, 69.

Hajzer Endre 71.

Hardicsa 14, 42, 43.

Homonna 19. 57.

- Hutka József 60.
Hllés János 7, 35.
Imreg 7.
Imri Mihály 27.
Id. Isaák János 27, 71.
Ifj. **K**álniczky János 40.
Kis-Azar 44, 61.
Kis-Bári 15, 34.
Kis-Ráska 36, 72.
Kis-Toronya 22, 23, 73.
Kolbása 48, 72.
Kozma Gedeon 37.
Kulcsár Ferencz 9.
Lasztócz 53.
Lasztomér 5, 6, 47.
Lónyay Gábor 27, 69.
Lukács Mihály 63.
Magyar-Izsép 28.
Miglész 58.
Mihalyi 30, 31, 32.
Molnár Gyula 9.
Molnár István 40.
Morva 6.
Nagybári 33.
Nagy Béla 61, 71.
Nagy Kázmér 40, 41.
Nemes Lajos 24, 69.
Nyitrai József 6.
Réz László 19.
Sátoralja-Ujhely 20.
Sárkány Inre 24, 69, 71.
Stépán Borbála 27.
Stépán Vincze 27.

- Stépán Gábor 27.
Soltész Károly 6, 9.
Dr. Schön Vilmos 27.
Szegő Benő 60.
Szöllöske 6, 37.
Szöllössy József 18.
Szerdahely 29.
Szombathy Antal 60.
Szextin Antal 7.
Sztankovics Lajos 34.
Tóth Ferencz 69.
Tussa 24, 25, 28.
Ujj István 71.
Ujlaky János 5, 25.
Gr. **V**ay Károlyné 15.
Vásárhelyi Dániel 27.
Vidonyi Dániel 6.
Zemplén 38, 66, 67, 72.

